

Reflectie

Ontmoeting met de walstropijlstaart (*Hyles gallii* Rottemburg, 1775) in 2018

Frans Melkert

Melkert F.: Sint-Adelbertabdij, Abdijlaan 26, 1935 BH Egmond-Binnen, Nederland.

Een woord vooraf (door Willy Troukens):

De auteur, Frans Melkert (fig. 1. A), sloot zich in 1955 als broeder aan bij de Benedictijnen in de Sint-Adelbertabdij van Egmond-Binnen (NL). Reeds in zijn kleuterjaren ontloek bij hem een grote liefde voor vlinders. In de loop der jaren werd, door zijn toedoen, de kloostertuin deels omgetoverd tot een riant vlinderparadijs met tal van attractieve nectarplanten. Zijn waarnemingen worden trouw bezorgd aan De Vlinderstichting. Verder onderhoudt hij regelmatig

contacten met vlinderliefhebbers in binnen- en buitenland. In het Nederlands taalgebied staat broeder Frans sinds lang bekend als “de vlindermonnik”. Van zijn hand verscheen in *Phegea* (2016: 23–24) al een merkwaardig artikel over zijn ontdekking van het geel oranjetipje, *Anthocharis cardamines* ab. *aureoflavescens* Cockerell. Het nu volgende artikel gaat over zijn verrassende waarnemingen van de walstropijlstaart in de kloostertuin.

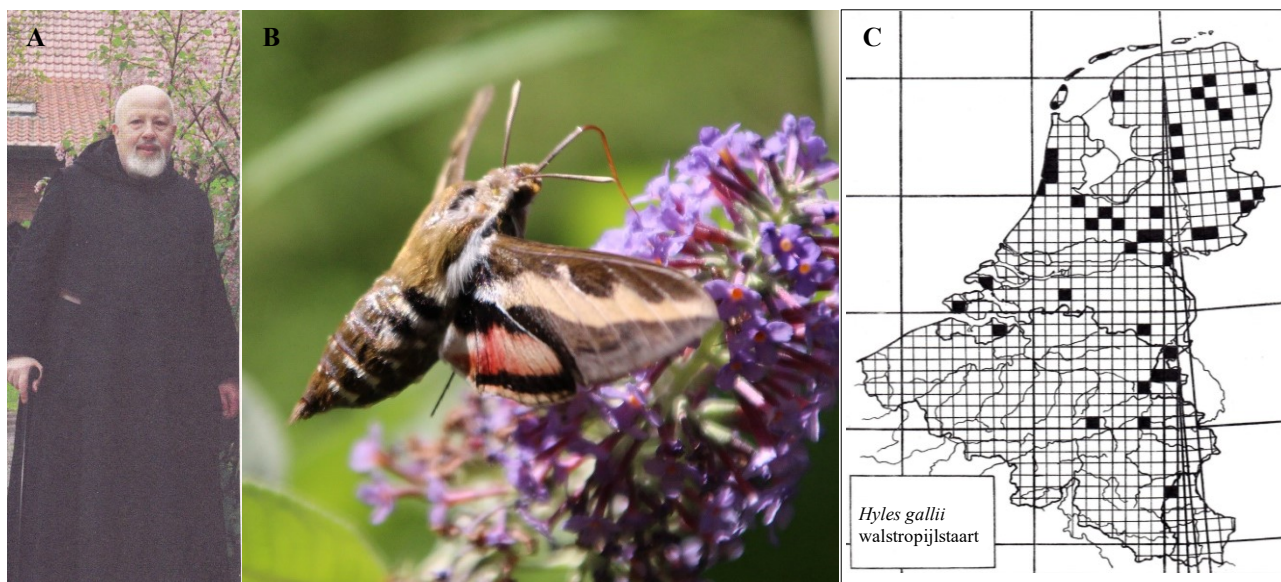

Fig. 1. A. Broeder Frans Melkert, alias De Vlindermonnik; B. *Hyles gallii* (Rottemburg, 1775). Egmond-Binnen (NL), 03.viii.2018 (© Anna Bernhard); C. Vindplaatsen van *Hyles gallii* (Rottemburg, 1775) in België en Nederland in 2018 op een 10x10 km UTM hokkaart. Bronnen: Waarnemingen.be en Waarneming.nl.

Broeder Frans Melkert vertelt:

Op 27 juli 2018 was het tropisch warm. Omstreeks 11 uur zag ik in onze kloostertuin te Egmond-Binnen (NL) rond de paarse bloemtrossen van *Buddleia* een walstropijlstaart fladderen. Hij bleef nog circa 10 minuten ter plaatse foerageren. Na de middag zat ik weer op dezelfde locatie, samen met een dame die een camera droeg. Wij waren blij verrast toen wij de pijlstaart opnieuw te zien kregen. Nu konden er ook foto's gemaakt worden. Het was toen zowat 15 uur.

Diezelfde avond liet een medebroeder mij een filmpje zien. Hierop was een foeragerende vlinder te zien die hij eerder op de dag had gefilmd. Het bleek “mijn” walstropijlstaart te zijn. Ik zag hem fladderen rond een buddleiastruik met roze bloemen, op enkele meters van de plek waar ikzelf de vlinder voor het eerst had gezien. Ik

veronderstelde dat het hier steeds om dezelfde vlinder ging.

De volgende dag toonde een medebroeder mij een totaal afgevlogen walstropijlstaart en pas toen besepte ik dat er méér exemplaren moesten rondvliegen. Dat klopte inderdaad, want 's avonds zag een andere medebroeder liefst vijf exemplaren foerageren op zeepkruid (*Saponaria*). Het was toen 20.30 uur, nog volop licht, maar het begon toch al zwak te schemeren. De medebroeder nam rustig de tijd om er met zijn smartphone een filmpje van te maken. Daarop was goed te zien dat er minstens twee exemplaren rondfladderden. Ook de volgende dagen waren de vlinders rond 20.30 uur telkens weer te bewonderen op het zeepkruid.

Op 3 augustus, toen de fotografe weer op bezoek was, zagen wij overdag in de zonneschijn twee walstropijlstaarten samen foerageren op *Buddleia*'s van

verschillende kleuren. Ook daarvan werden enkele foto's gemaakt (fig. 1. B). Eerder op de dag, zo rond 14 uur, had de fotografe ook al een exemplaar opgemerkt.

De laatste waarneming gebeurde op 6 augustus en die leverde nog een mooi filmpje op. De vlinder foerageerde op het zeepkruid naast een paadje zodat wij hem van heel dichtbij konden observeren. Het zeepkruid raakte de volgende dagen uitgebloeid. De vlinders zochten waarschijnlijk andere oorden op om te foerageren. Opmerkelijk is dat in onze kloostertuin de waardplanten van de rups ontbreken, nl. walstro (*Galium*), wilgeroosje (*Epilobium*) en *Fuchsia*. De vlinders kunnen zich alleen maar ontwikkeld hebben in de naburige duinen waar het walstro wél groeit. Dit was de tweede keer dat wij hier

walstropijlstaarten op bezoek kregen. De eerste keer gebeurde dat op zondag, 24 augustus 2003, zo rond 19 uur. Ook toen foerageerden de vlinders op zeepkruid. In 2018 werden in Nederland 64 exemplaren geteld in 51 lokaliteiten (Waarneming.nl); in België slechts 4 exemplaren in 4 lokaliteiten (Waarnemingen.be) (fig. 1C).

Al deze waarnemingen hebben nog eens bevestigd dat de walstropijlstaart vrijwel op alle uren van de dag kan waargenomen worden. Daarmee kunnen wij hem klasseren bij de dagactieve pijlstaartvlinders, net zoals de kolibrievlinder, *Macroglossum stellatarum* (Linnaeus, 1758) en de glasvleugelpijlstaart, *Hemaris fuciformis* (Linnaeus, 1758).

Literatuur

Melkert F., 2016. Over de gele oranjetipjes, *Anthocharis cardamines* ab. *aureoflavescens* Cockerell (Lepidoptera: Pieridae) in mijn vlindercollectie. — *Phegea* **44**: 23–24.

Waarnemingen.be [bezoekt 25 oktober 2018].

Waarneming.nl [bezoekt 25 oktober 2018].
